

Forhandlinger en Anskuelse har gjort sig gjældende, som allerede blev fremhævet under den første Behandling her i Salen, den nemlig, at det privilegerede Hartkorn, om hvilket det kunde siges, at det ikke var i Handel og Wandel, skulde være unddraget fra Erstatning, og det er nærmest denne Tanke, der ligger til Grund for det af Udvalgets Minoritet stillede Uendringsforslag, der er anført paa Afstemningslisten under Nr. 5, navnlig forsaavidt dette Forslag gaaer ud paa, at det privilegerede Hartkorn, der hører under Lehn, Stamhuse, Fideicommisser, offentlige Stiftelser og Communer samt Præste- og Degnekald, saavelsom andre Beneficiariers privilegerede Hartkorn, ingen Erstatning skulde nyde. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 1ste Valgkreds (B. Christensen) har, endog med nogen Styrke, erklæret sig imod dette Uendringsforslag, og som Grund herfor paaberaabt sig, at han fandt det uiværksætteligt, hvilket han igjen støttede derpaa, at han ikke antog, at et saadant Forslag vilde kunne faae Majoritet for sig i den samlede Rigsdag. Hvis jeg ikke har misforstaaet denne Uttring, ligger deri en Antydning af, at det i alt Fald ikke skulde være at vente, at Forslaget vilde blive billigt af Landstinget. Jeg kan ved denne Leilighed ikke tilbageholde den Bemærkning, at jeg maa ansee det for lidet ønskeligt, at vi under vore Forhandlinger tage specielt Hensyn til hvad der kunde ventes at ville vinde Majoritet for sig i det andet Thing. Herved vilde uden Tvivl det Forhold væsentligt forrykkes, som efter Grundloven skal finde Sted mellem begge Thingene. Jeg kan idetmindste for min Deel forstikke, at, dersom jeg havde den Overbeviisning, at det omhandlede Forslag virkelig stemte med Ret og Billighed, saa vilde jeg ikke et Dieblisk betænke mig paa at stemme derfor, men endog anvende mine bedste Kræfter for, saavidt det stod til mig, at forsøgte det, uden Hensyn til, hvilken Udslgt der maatte være for, at det kunde gaae igjennem i det andet Thing; jeg vilde mene, at jeg, ved at handle saaledes, kun opfyldte min Pligt. Naar jeg derfor ytrer mig imod det ommeldte Uendringsforslag, saa er det ingenlunde, fordi jeg anseer det for uiværksætteligt, men fordi

jeg troer, at det er uretfærdigt. Jeg troer saameget mere at maatte tillade mig en Bemærkning derom, som det, der tidligere er passeret her i Salen, har forekommet mig at kunne opvække nogen Tvivl, om ikke flere af Thingets Medlemmer maatte være tilbøjelige til meer eller mindre at dele de Anskuelser, som muligens kunne have ledet Minoriteten til at fremkomme med hiint Uendringsforslag. For at begrunde Forslaget, har Minoriteten blandt andet i Betænkningen paaberaabt sig, at det Bederlag, om hvilket der er Spørgsmaal, skulde være at betragte som Erstatning for en mulig Forringelse af Eiendommens Salgsværdi, men ikke som Bederlag for Ophævelsen af Skatteprivilegiet. Ja, dersom denne Synsmaade var rigtig, saa kunde Sagen jo vistnok synes meget simpel; thi man kunde da vel spørge, paa hvad Grund der skulde gives Erstatning med Hensyn til det privilegerede Hartkorn, der siges at være unddraget Handel og Wandel, eftersom dette Hartkorn jo ikke, i det Mindste ikke i Reglen, kan blive Gjenstand for Salg. Men foruden hvad der ellers kunde være at erindre ved denne Argumentation, forekommer det mig indlysende, at det, vi ville give Erstatning for, netop er Skattelettelsen, og intet Andet. Hvis ikke Skattelettelsens Ophævelse giver Krav — være sig Rets- eller Billighedskrav — paa Erstatning, saa er det klart, at der slet ingen Erstatning bør tilstaaes. Det er derfor ogsaa ganske ligegyldigt, om og hvorvidt Salg finder eller kan finde Sted; thi det, der skal vederlægges, er overhovedet ikke Noget, som først ved Salg ytrer sin Indflydelse, men er selve den Skattelettelse, som aarlig kommer Bestidderne af det privilegerede Hartkorn tilgode, og altsaa vistnok tillige maatte virke til at forhøje den Kjøbesum, hvortil slige Jorder kunde udbringes, men ingenlunde først træder frem ved Realisationen. Det er derfor uden Tvivl aldeles forseilet, naar man her udelukkende vil see hen paa den mulige Forringelse af Salgsværdien; men det, hvorpaa det kommer an, er kun, om de Bedkommende paa saadan Maade ere komne i Besiddelse af Skatteprivilegiet, at der bør tilstaaes dem Erstatning for sammes Ophævelse. Og nu er det Hvermand vitterligt, at Lehn, Stamhuse, offentlige